

LIETUVIŲ S-GOS BRAZILIJOS
ORGANIZACIJOS
LEIDŽIA SPAUDOS D-JA
"SVIESA"
Redakcijos ir Administracijos
adresas:
"LIETUVIS"
Rua Bandeirantes, 92,
Caixa Postal, 1764.
Tel. 4-0159
São Paulo, — Brasil.

LIETUVIS

JORNAL LITHUANO

Prenumeratos kaina:

Brazilijos metams 10 milreisu, pusm.
6 milreisa.
Užsienin metams 15 milr. pusm.
8 milreisa.
Atskiras numeris 300 reisų
Redakcija atidaryta nuo 12 iki 4 v. v.

REDAGUOJA
ST. VANCEVIČIUS.

8-ti METAI.

SÃO PAULO, 1936 m. Rugsėjo - Setembro mėn. 12 d.

NR. 37 (401)

Alio! Alio.

Sunku pasakyti, kur daugiau mūsų tautiečių gyvena, ar São Paulo, ar kituose plačiosios Brazilijos miestuose ir fazendose. Bet visuomeniniam ir kultūriniam fronte aiškūs jėgų sukoncentravimas pastebimas tik São Paulo, nes čia tirčiausiai lietuvių gyvenama. Dėl to iki šiol mūsų tautinės kultūros apasčiai tik į juos ir kreipė visą dėmesį. Čia pastatyta pirmoji lietuvių bažnyčia; čia veikia keturios lietuvių pradžios mokyklos; čia išeina trys savaitraščiai ir du mėnesiniai žurnalai; čia randasi jaunimo ir kitos lietuvių organizacijos su meno, sporto sekcijomis ir knygynais. Gi lietuvių gyvenimu fazendose ir kituose Brazilijos miestuose mažai kas susirūpina. Net laikraščiuose retai kada tilpsta apie juos viena kita žinutė. O ir jie yra tokie pat lietuvių ir turi reikę į tuos mažus mūsų tautinės kultūros trupinius!

Tad, kodėl mes nesudarome, specialiai provincijai, skrajojantį knygyną? Kodėl neturime keliaujančių mokytojų? Keliaujančio kunigo ar vienuolio? Kodėl mes nepalikame šiuos mūsų tautiečius vien Dievo malonei?

Šie klausimai yra aktualūs. Be to, nuo tinkamo jų išspindinimo pareis olimpinis nedidelis, tarp svertimų išbarstytų, lietuvių būrelių likimas. Antra vertus, jų daucuma avyžlavo tik pasipelnyti ir vėl tikisi grįžti Lietuvon. Tai reikia padėti jiems palaikyti ryšius su savo tėvyne, reikia padėti lavintis ir šviestis. Dėl to mūsų tautiečiai iš visų Brazilijos užkampių turėtų atsinepti pranešimai, kur ir kiek jų yra ir ko jiems reikalinga.

Yra žinių, kad Rio de Janeiro, Santos, Curitiba apylinkėse, Frigorifico Anglo ir kitose vietose yra gana gražūs lietuvių būrečiai. Iš vienuir ir iš kitur krepšėsi į DULR Kauno ir į Lietuvų S-ga Brazilijai prašant mokyklų. Mano pažiūros vietose mokyklinio amžiaus vaikų skaičius svyruoja tarp 20 ir 50. Dėl intelektualinių pavėjų ir šiuo stokos šis klausimas likdavo vis atelčiai. Bet dabar jau mėginamas bent dalinai išspręsti.

Atiškų, kad nei viena organizacija nepajėgė išlaikyti visur mokyklų, o patys tėvai mokyklas išlaikyti taip pat neįstengs. Tai reikia visiems eiti išvien. Organizacijos turi parūpinti keliaujančius mokytojus, o patys fazendose ar mažesniuose miesteliuose gyvenantį lietuvių turi parūpinti visa tai, kas esamos sąlygose paprasčiausiai mokyklai būtina reikalinga. Vienas mokytojas per metus kaletų aplankyti bent trejetą fazendų. Per tris mėnesius jau galima išmokyti skaityti ir rašyti. Tai mažasnis reikalavimas. Žinoma, kur sąlygos leidžia, ten turi būti duodama daugiau.

Todel iš visur, kur tik yra lietuvių, prašom prisistoti mokyklinio amžiaus vaikų vardinis sąrašus nuodant amžių. Prie sąrašo reikia pridėti tėvų pagėdavinimus kada būt patogiau, kad mokytojas atvyktų ir kiek patys tėvai prisidės prie mokyklos išlaikymo; ar duos mokyklai ir mokytojui butą,

ar prižiūrės svaarą, ar parūpins lentą ir bent stalą ir kreslų?... O jeigu tėvai galėtų pridėti bent dalį mokytojo algos, visus reikalus žymiai palengvėtų.

Visus knygynų ir mokyklų reikalus prašom kreiptis į "Lietuvio" redakciją, Caixa Postal 1764 São Paulo. Redakcija skubiai pėsdos tiems, kurie šiuo reikalu rūpinasi.

S. B.

Lietuvis imigrantas J. KOMARAS laimėjęs Argentinoje «La Fransa» auksinį diržą.

"Lietuvio" atsakomasis redaktorius

Naujoju Brazilijos spaudos įstatymu, visų laikraščių atsakomaisiais redaktoriais privalo būti tikrieji brazilai, Brazilijos piliečiai (brazileiro nato). «Lietuvio» dabar taip pat perregistruojamas atatinkanose vaidžio istačiose sulig naujoju spaudos įstatymu. Formališkai «Lietuvio» atsakomąjį redaktoriu sutiko būti Dr. Edgar Muniz — dienraščio «Folha da Manhã» vyriausias redaktorius. Faktinai «Lietuvio» redaktoriu ir toliau lieka St. Vancevičius.

Atvyksta du nauji mokytojai

Iš Kauno pranešama, kad į São Paulo atvyksta dar du nauji mokytojai — K. Matulevičius su ponia. Jie dirbs mūsų mokyklose. Į S. Paulo jie atvyks apie šio mėnesio pabaigą.

Neleido integralistų demonstracijų

Rio de Janeiro ir S. Paulo policija neleido integralistams demonstracijų gatvėse, sąryšį su Nepriklausomybės minėjimu rugsėjo 7 d. Tą dieną uniformuoti integralistai norėjo padaryti eisenas, bet policija, norėdama išvengti incidentų, integralistų eisenas uždraudė. Brazilijos parlamentei patiekta

įstatymo projektas, kuriuo visiškai uždraudoma Brazilijos integralistų (fašistų) organizacija.

Brazilijos eucharistinis kongresas

Šiandienomis Minas geras estade, Bello Horizonte mieste įvyko Brazilijos Eucharistinis kongresas, į kurį buvo suvažiavę Brazilijos aukštietiški dvasininkai, šimtai kunigų ir daug tūkstančių maldininkų. Kongresas praėjo labai iškilmingai.

Sekančiam numery

paskelbime Pasaulinės Sporto Olimpiados Berlyne pirmųjų vietų rezultatus. Šioje olimpiadoje dalyvavo gariausi pasaulio sportininkai.

Pagerinsime laikraščio papierį

Spaudos draugija «Šviesa» daro žygių pagerinti «Lietuvio» papierius. Naujai perregistruojamus laikraštį bus gautas specialus leidimas pirkti importuotą iš Švedijos papierį, kuris yra žymiai geresnis už vietinį laikraštinių papierį.

Nauji incidentai Tolimuose Rytuose

Japonijos—Kinijos santykiai paskutinį laiką vėl žymiai pablogėjo. Japonija visai galimais būdais siekia hegemonijos Tolimuose Rytuose ir veržiasi į Kinijos vidaus reikalus, dėl ko kiniečių nacionalistai griežtai protestuoja. Dažnai įvyksta smarkūs incidentai. Paskutinėmis dienomis Pakhoj mieste tapo uždužtas vienas japonas. Dėl šio įvykio Japonijos vyriausybė pasiuntė griežtą protesto notą Kinijai. Laukiama naujų įvykių.

Santa Catharina estade uždaryta integralistų organizacija

Iš Florianopolis pranešama, kad estado vyriausybės įsakymu uždaryta integralistų organizacija, kurios veikimas esąs pavojingas visuomenės tvarkai ir ramybei. Spėjama, kad integralistų veikimas bus sustabdytas visoje Brazilijoje.

Suimtas banditas Zė Belem

Bahia estade, Piripikandoj suimtas žymus plėšikas Zė Belem, kuris priklausė garsaus Brazilijos plėšiko Lampėjo bandai. Pas suimtąjį banditą rasta daug įvairių brangenybių.

Ši sekmadienį, rugsėjo 13 d.

LIET. NAMŲ SALĖJE, RUA BANDEIRANTES, 92

Reginamas gražus ir linksmas

Šokių vakaras

Pradžią 7 val. vak. Pabaigą 12 v. nakt.

Vokietija tikisi kolonijų

Per įvykusį nacių kongresą Niurburge kancleris Hitleris pasakė didelę pontinę kalbą, kurioje pažymėjo, kad Vokietija negalinti nustoti vilties, kad ji anksčiau ar vėliau įsigys naujas kolonijas, be kurių šalies ekonomika klestėjimas esąs neįmanomas.

Vokietijos imperianizmas ir siekimas visam pasauliui gerai žinomi.

Mirė Brazilijos generalinis konsulas

Per įvykusią automobilio katastrofą Anglijoje mirė Brazilijos generalinis konsulas Liverpulio mieste Hippolito de Vasconsellos.

Kova prieš komunizmą Portugalijoje

Portugalijvs vyriausybė nutarė paskelbti dekretą, kuriuo visi valstybės valdininkai bus prisaukdinami, kad jie nėra komunistai. Už neteisėgą priešiką numatomos aštrios baudmės.

Ispanijos pilietinis karas

Laikraščių pranešimu, Ispanijos pilietinio karo galo dar nesimato. Jis žiauriai eina toliau, naikindamas valstybės turį ir jos žmones. Apskaičiuojama, kad iki šiol jau žuvo apie 70.000 žmonių. Materialiai nuostoliai neapsakomai dideli. Karas visai nuatino visą Ispaniją. Ispanija turės daugelį metų gydyti krovinojo karo padarytas žaizdas. Ablejų pasių karas vedamas labai žiauriai. Savo nežmonišku žiaurumu ypatingai pasižymi legalistai. Jie bo jokio pasigalėjimo žudo suimtuosius sukilėlius ir net moteris. Laikraščiai rašo, kad dabartinė Ispanijos revoliucija esanti dar bausesnė ir žiauresnė, kaip kad buvo Rusijoje.

Naujausios žinios praneša, kad paskutinį laiką Ispanijos sukilėliams vėl pradėjo geriau sekis beveik visuose frontuose, tačiau didelės pergalės dar nematyti.

LIETUVOJE

Tiesia plentą tūkstantis darbininkų

Ruože nuo Nemakšių ligi Tauragės—Šiaulių plento viso šiuo metu dirba apie 200 žmonių. Apie 105 žmonių dirba prie žemės darbų, apie 20 vežimų veža akmenis, apie 20 smėjų, 10 žvyrių. Akmenys vežami iš Lydavių žvyros stoties ir kitur.

Ruože nuo Ariogalos ligi Raseinių prie žemės darbų dirba apie 300 žmonių, arklių yra 205, prie akmenų dirba 150, prie tiltų statybos 65.

Ruože nuo Striūnos upelio ligi Ariogalos prie žemės darbų dirba apie 350 žmonių, yra arti 200 vežimų ir apie 20 vagonėlių.

Ruože nuo Babtų ligi Striūnos upelio prie žemės darbų šiuo metu dirba apie 200 žmonių. Dabar ten darbas pasiekęs tokio laipsnio, kad apie 70 darbininkų teko išsirašyti net iš Zarasų.

Visuose ruožuose darbininkai dirba nuo ankstyvo ryto iki vėlyvo vakaro, o prie tiltų statybos net išista parą. Dabar sparčiai statomas tiltas per Nevėžį, jis turės 125 metrus ilgio. Planas tiesiamas pagal paskutiniąsias tarptautines plentų statybos normas. Visur žiūrima, kad būtų matoma į priekį kuo ilgiausias plento galas. Čia pamintuose ruožuose ir viso žemės darbų jau yra atlikta apie 60%, o tiltų pastatyta — 50%.

Visoje Lietuvoje tobulinamos elektros stotys

Jau buvome rašę, kad Biržų miesto savivaldybė įrengė savo elektros stotį. Stotis yra 140 kilovatu galinumo ir turi 2 dieselmotorus Šiaulių Joniškio elektros stotis įsigijo dar vieną elektrai gaminti mašiną. Kėdainių m. savivaldybės elektros stotis šiuo metu pereis į kintamą srovę. Bus statomos naujos mašinos. Paskutiniu metu Kėdainių mieste padidėjo elektros energijos poreikavimas įvairiems motorams ir aparatams. Teisų elektros stotyje numatoma pastatyti tris naujas mašinas. Stotis bus žymiai praplėsta ir patobulinta.

Šakių elektros stotis taip pat ga-

mins kintamą srovę. Mieste įrengta nemaža įvairių įmonių, kuriuose reikalaujama kintamos elektros energijos įtaisytoms aparatams ir mašinoms varyti.

Mažeikių miesto savivaldybė nupirko tinkią paskirstymui ir pradėjo elektros eksploatavimą. Elektros savivaldybė perka iš Mažeikių elektros stoties.

Visoje Lietuvoje kas metalo elektros energijos pareikalaujama vis daugiau ir daugiau. Daugumai įmonių, kuriose anksčiau būdavo įvairios mašinos ir aparatai varomi kita jėga, dabar pritaikoma elektros energija. Be to, elektros vartojimas vis plačiau pagedaujamas katnuose, jau nekalbant apie miestelius, kurių daugumoje veikia įvairaus galinumo elektros stočių prie mūlinių ir kitokių įmonių.

Nauji pasai bus rudenį

Naujojo pasų įstatymo projektą, kurį yra paruošusi vidaus reikalų ministerija, ministrų kabinetas perdavė svarstyti valstybės tarybai. Valstybės taryba šį įstatymą svarstys tik po atostogų. Numatoma, kad iki rudens naujas pasų įstatymas bus priimtas ir rudenį jau davinės naujus pasus.

Tradicinė vaikų šventė panemunėje

A. Panemunės Basanavičiaus parke įvyko tradicinė Kauno mokyklinio amžiaus vaikų šventė. Šventėje dalyvavo apie 2000 vaikų. Kiekvienais metais tokias šventes vaikams ruošia A. Panemunės kurorto administracija.

Įregistruotos 194 draugijos

Pagal naująjį draugijų įstatymą, visos veikusios draugijos turėjo savo įstatus pakeisti ir prisitaikyti prie naujojo draugijų įstatymo ir įsiregistruoti. Šiuo metu vidaus reikalų ministerijai jau yra įsiregistruota 194 įvairių draugijų. Yra keliolika prašymų naujoms draugijoms steigti.

Fabrikuose didėja darbas

Palyginus su perėtais metais, Kaune ir provincijoje padidėjo darbas baldų fabrikuose. Baldų fabrikai yra net linkę dirbti viršvalandžius, bet tik darbo inspekcijos to neleisdžia, norėdama, kad padidėjus darbiui didesnis skaičius darbininkų gautų darbo. Taip pat padidėjo darbas ir Aleksoto stiklo fabrike. Kiekvienais metais tas fabrikas vasaros metu keliems mėnesiams darydavo pertrauskas, o šią vasarą tokios pertraukos nedarė.

Provincija kenčia dėl darbininkų stokos

Atvykę į Kauną įvairių provincijos vietų gyventojai nusiskundžia, kad provincijoje šiuo laiku labai trūksta padienų darbininkų.

Provincijos gyventojai atvykę į Kauną ieškoti padienų samdinių, pagedauja, kad Kauno bedarbiai darbymetės metu būtų skirstomi į provinciją.

Vilniaus lietuviai negali turėti radio

Lietuvių šv. Kazimiero skatkykla Vilniuje (Didžioji g. 12) 1929 m. turėjo radio aparatą, kuriuo kada-nekada pasinaudodavo skatkyklos lankytojai. Už radio naudojimą skatkykla kas mėnesį mokėdavo po 2 zlotus.

Rugpjūčio 4 d. draugijos centro valdyba gavo Vilniaus pašto įstaigos raštą, kuriuo pranešama, kad būtų sugrąžintas radio naudotis duotas leidimas ir kad per 7 dienas būtų išardytas radio aparatas įrengimas. Šio įsakymo nepasiekė pašto įstaiga, kad pavartos administracines priemones.

Pirma aprūpins darbininkus

Statant tiltą per Nemuną ties Alytumi, į darbą rangovai pradėjo priiminti ir darbininkus, atvykusius iš kitur. Tuo liko nepatenkinti Alytaus miesto darbininkai. Alytaus bedarbiai padavė tuo reikalu prašymą burmistriui, kuris kreipėsi į kelių valdybą, prašydamas paveikti rangovas, kad pirmoji eilė į darbą būtų priimtinėjami vietiniai darbininkai, o tik jei jems mieste bedarbių, tai priimtinėti darbininkus ir iš kitur.

120 naujų Pienocentro įmonių

Šiais metais buvo paduota 175 prašymai naujiems grietinės nugriebimo punktam steigti. Kaip dabar paaiškėjo, bus leista įsteigti tik 120 naujų punktų. Mašinoms ir įrankiams įsigyti 100 grietinės nugriebimo punktam bus duota iš žemės ūkio rūmų pašalpos, likusieji steigiasi be pašalpos.

Be to gauta du prašymai iš Semeliškių (Trakų apskr.) ir Kruonio (Alytaus apskr.) apylinkės gyventojų steigti naujos pieninės. Tačiau jos nebus leistos steigti, nes tuose rajonuose yra ne per toli dabar veikiančios pieninės ar grietinės nugriebimo punktai, kurie visai normaliai sugeba perdirbti ūkiuose gaminamą pieną. Tokiu būdu 120 kvalifikuotų darbininkų aus darbe.

Amerika pirks Lietuvos mišką

Miškų departamentas gavo pranešimą iš New Yorko, kad viena staubi Jungtinių Amerikos Valstybių firma nori pirkti Lietuvoje stambesnę kiekį miško medžiagos.

Pabaltijo teatras

Tarp Lietuvos ir Latvijos teatrų susitarta 1937 metais per Latvijos dainų šventę suruošti Rygoje Pabaltijo kraštų teatrų paroda. 1938 metais per Lietuvos dainų šventę Pabaltijo teatrų paroda bus Kaune.

Abiejose parodose dalyvaus estų ir suomių teatrai. Su estais jau tuo reikalu susitarta, tik dar bus turiamasi su suomiais.

Sudėgė Griškabūdžio miestelis

Antradienį rugpjūčio 4 d. 14 val. kilo didelis gaisras Griškabūdyje, kuris sunaikino pusę miestelio. Sudėgė 10 gyvenamųjų ir 10 negyvenamųjų namų, tarp jų valstiaus savivaldybės savas namas su bytomis, išgelbėti tik piniginiai dokumentai, pašto įstaiga, išgelbėtas tik turtas, keturios krautuovės, viena arbatinė ir kita. Nuostoliai dar neapskaičiuoti, tačiau bus dideli. Aprausta buvo nedaug, gaisras prasidėjo iš Stanačio šiandų kūgio. Spėjama, kad busias nelaimingas atsitikimas.

Ludži Pirandello.

Karstas.

Kai vežimas privažiavo prie San-Riardo bažnyčios Didžiojo gatvė, Mendola, kuris grįžo iš savo dvaro, atsiminė, kad reiktų užteigtį į kapines, ant kalnelio, ir patikrinti, ar turėjo kokį nors pagrindą tie visi skundai, kuriuos gavo miesto valdyba apie kapinių sargą Nočo Pampiną, pravardžiuojamą «Sakramento».

Nino Mendola jau keli metai buvo miesto savivaldybės valdininkas ir nuo tos dienos, kai jis pradėjo eiti šias pareigas, jautėsi nepergeriausiai. Jam svaigo galva. Nors jis nediršo apie tai galvoti, tačiau bijojo, kad bet kurią dieną jį gali ištikti smūgis: liga, nuo kurios prieš laiką mirė visi jo artimieji. Todėl jis nuolat buvo blogos nuotaikos; tai žinojo ir jo arklukas, kuris buvo pakinkytas į kabrioletą.

Bet šiandien, laukus, jis visą dieną jautėsi gerai. Judėjimas, nauji įsūdžiai... Ir užmiršdamas savo slaptus nuogastavimus, jis staiga nutarė apžiūrėti kapines, ką padaryti jau senai bu-

vo zadėjęs savo draugams miesto taryboje, bet savo pažado ligi šiol vis nespejo įvykdyti.

— Nepakanka gyvtųjų, — galvojo jis, lipdamas kalnas, — dar mirusieji neduoda ramybės šiame kvailiamo mieste. Ne, bet čia juk kaiti tik gyvieji! Argi mirusieji žino ką nors apie tai, gerai ar blogai juos saugo? Gali būti! Aš nesakau, kad ne; pasidaro kažkaip negera, tik pagalvojus, kad ir su manimi, kai numirsiu, blogai eisius, kad ir mane atiduos sergėti Pampiniui, kvailiui ir girtuokliui... Na, bet gana, tuo jau viską pamatysim.

Pasirodo, kad viskas buvo pikta valia sumeluota. Nočo Pampinas, kuri pravardžiuoja «Sakramento», buvo pavyzdingas kapinių sargas. Jau vien savo išvaizda: jis buvo tikra šmėkla, kurį pamatius netekdavo žado: akys šviešios, neryškios, balsas, lyg uodas... Jis pats buvo lyg numirelis, kuris tik ką išlindo iš žemės, kad kiek pajėgdams dalyvautų vietos gyvenime.

Ir kas gi buvo čia veikia? Jie visi buvo garbingi ir ramūs žmonės.

Nebent tik lapai? Taip, šen ten ant takelių blaškėsi nukritę lapai. Vienoj kitoj vietoj buvo išsišokusios medžių šakos. Ir tik nepadorus žvirbliai, kurie nežinojo, kad kapinėse reikia susilaikyti, buvo palikę savo baltų pedasų keliuose užrašus, kurių taip gausu ant kapinių akmenų, nors kabelelių ir šaukštų čia buvo truputį perdaug.

Bet visa tai buvo tik smulkmenos lėjos sargo trobėlnė, dešinėje nuo tvoros Mendola sustojo.

— O kas čia?
Nočo Pampina, pravardžiuojamas «Sakramento», pravėrė savo išbalusius lūpas, kuriomis perbėgo šypsena, ir sušibždėjo:

— Tai karstas, jūsų malonybe.

Tai ištikrųjų buvo puikus, kašta-no medžio karstas, žibantis, papuoštas pagražinimais ir pauksinimais. Buvo aišku, kad jis išsigijant nesiaulėta pinigų. Jis stovėjo beveik pačiame trobėlnės viduryje.

— Dėkoju, tau ir aš pats matau, — atkirto Mendola. — Ai klausiu, kodėl tu čia jį laikai?

— Tai yra pono Pikarones kars-

tas, jūsų malonybe.

— Pikarones? Kodėl? Jis juk dar nemirė.

— Ne, ne, jūsų malonybe. Saugok, Dieve, nuo to! — atsakė Pampinas — Bet jūs žinote, šiam vargšui žmogui praeitą mėnesį mirė žmona.

— Na, tai kas?

— Jis pėsčias atėjo paskui karstą ligi čia, nežūrint savo senumo. Taip, siuniore. Po to jis pasikvietė mane ir tarė: «Klausyk, Sakramento. Neprašė nė mėnesio, ir tu sulauksi čia ir manęs».

Mendola daugiau nenorėjo nieko nė matyti, nė girdėti. Jis nuogastavo, kad bus jau per vėlu išnešioti po mies-tą šią naują žinią apie karstą, kuriame Pikarone nutarė palaidoti save.

* * *

Džerolamo Pikarone, advokatas, Barbon viešpatavimo laikais San Dzenaro kavalierius, buvo žinomas visoj apylinkėj savo šykštumu ir kinstingu-nu. Be to, jis buvo nuolat blogas mokėtojas! Apie jį pasakodavo tokias da-lykas, kad reikdavo tik išiežioti. Tačiau šis paskutinis dalykas, galvojo Men-dola, smarkiai pliekdamas vargšą arklį,

Kaip susitarta su Vokietija

Rugpjūčio 5 d. Berlyne sudaryta prekybos susitarimas tarp Lietuvos ir Vokietijos. Tas susitarimas susideda iš šių atskirų Lietuvos susitarimų su Vokietija:

1. Susitarimas dėl abipusės prekybos apyvartos (arba vadinamosios didžiosios prekybos);
2. Susitarimas dėl piniginio atsiskaitymo už prekes iš didžiosios prekybos, sudarytos cearingo principu (savi tarpio atsiskaitymo būdu);
3. Veterinarinis susitarimas ir
4. Susitarimas dėl mažosio pasienio susitekinimo.

Didžiosios prekybos apyvartą sudaro 60 milijonų litų. Lietuvos produktams tenka 30 mil. litų. Žymiausia pozicijas Lietuvos išvežime į Vokietiją sudaro gyvuliai, iš kurių kiaulėms tenka 8 mil. litų. Toliau eina raguočiai, arkliai ir veršiai. Paskui eina pieno gaminiai, kaip sviestas (6 mil. litų), sūris ir kt. Be to susitarta dėl išvežimo paukščių, iš kurių žymią poziciją užima žąsys (1 mil. litų), kiaušinių (1.300 000 lt.) ir žarnų. Iš viso gyvuliai ir jų produktai sudaro du trečdalius viso Lietuvos išvežimo į Vokietiją, taigi skaitant pinigais, apie 20 mil. litų. Kitų gaminių į Vokietiją susitarta išvežti:

a) javų, ankštinų javų ir sėklų, iš viso už maždaug 4 mil. lt.; b) linų, maždaug 1,5 (pusantro) mil. lt.; c) mėsos — 3 mil. lt. ir d) obuolių, vėžių, ferų, asutų, žalių odų ir kt. žemės ūkio gaminių.

Svarbesniems Lietuvos gaminiams kaip kiaulėms, sviestui, kiaušiniams ir, iš dalies, raguočiams išvežti yra sudarytos komercinės sutartys tarp „Pic-

nocentro“ ir „Maisto“ iš mūsų pusės, ir atitinkamų Vokietijos centrinių įstaigų, iš antros pusės. Visam sutartimui kiaušiu kieliai, t. y., už 8 mil. litų, „Maistas“ jau sudarė sutartį su vokiečių gyvulių supirkimo centru, pagal kurį susitarta dėl pristatymo laiko, kainų (kainos sutartos tvirtos visiems metams), kiekio ir būdų. Kas liečia kiaušiu supirkinėjimą iš gamintojų pačiuje Lietuvoje, tai 40% sutarto kiekio Klaipėdos krašte supirks direktorija vyriausybės nustatytais kainomis ir pristatys „Maistui“ išvežti į Vokietiją.

Palyginus su kitais kraštais, žemės ūkio gaminių kainos Vokietijoje yra aukštesnės, dėl to uždo primokėjimai, paliekant eksportą, sumažės.

Kadangi bus atsiskaityama ne gryna pinigais, o prekiomis, tad suprantama, kad tokiai pat suvai turėsimame nusipirkti Vokietijoje gaminių.

Iki šiol tarp Lietuvos ir Vokietijos formalus veterinarinis susitarimas nebuvo, kas apskaitomai mūsų gyvulių ir produktų eksportą į Vokietiją ir tranzitą (pervežimą) per Vokietiją. Dabar pasirašytasis veterinarinis susitarimas pašalina tas kliūtis. (Austrija, Čekoslovakija, Šveicarija ir k.) rinkos, kadangi nebuvo veterinarinio susitarimo su Vokietija per paskutinius metus mūsų neperneivamos. Tenka pažymėti, kad Čekoslovakijos ir Austrijos rinkos gali smūgti dalį mūsų kiaušiu.

Senoji pasienio sutartis pasilieka galiot, kaip galiojusi. Nauji susitariniai sąlygos papildo, atsižveigiant į paskutinius metus abiejuose kraštuose įvestus importo (įvežimo) ir valiutos sąvairyzmus.

* * *

Kaip vyksta darbininkų namelių statyba.

Šio metu visoje Lietuvoje vyksta netinkamų namų grievimas ir jų vietoje skatinama statyti naujus higieniškus namus.

Senų, netinkamų gyvenimui, ne higieniškų namų ir kuteikių netinkamų pastatų nugriovimas, anot vyriausio statybos ir sauekelių inspektoriaus už. Novickio, sistematingai varomas toliau. Tas daroma su tikslu paskatinti statyti naujus higieniškus butus. Tik tokiu būdu darbininkai galės persikelti iš rūsių ir įvairių landynių į patogesnius ir sveikesnius butus. Kad lengvoms sąlygomis darbininkai galėtų įsigyti higieniškus namus, savivaldybės turėtų statyti mažus namelius ir duoti dalimais juos išsipirkti darbininkams. Jau daug namų, kuriuose gyventi negalima, nugriauti ar tebegriaujami, o jų vietoje statomi nauji. Jeigu darbininkai dėl kokių nors priežasčių prašo dar pail-

ginti jų namų nugriovimo terminą, į jų prašymus atsižveigima, ir jų namų nugriovimo terminas prailginamas. Pavyzdžiui, Rokiškio barakų nugriovimo terminas pratęstas, kol darbininkai nesusiras sau patogių gyvenimui butų.

Klaipėdos mieste dabartiniai metu statomi lietuviams darbininkams nedidelii namai, kuriuos darbininkai galės per keletą metų išsipirkti. Jie, užtuot nuomos, neokės kas mėnesį atitinkamą skaičios daj ir po kiek metų turės savonamus. Šventosios uosto zonoje projektuojama įkurti naują miestelį. Cia jau numatyta statyti vieno tipo gyvenamieji namai, kuriuose bus apgyvendinti žvejai ir kai kurie darbininkai.

Šiaulių miesto savivaldybė prie savo elektros stoties ir durpyno įmonų pradėjo statyti savo darbininkams nedidelius namelius, kuriuose darbininkai gali užsiauginti įvairių daržovių.

Buso projektuojama ir Kauno darbininkams statyti namelius. Tačiau vieta, kur buvo numatyta įkurti darbininkų koloniją yra neparanki. Tokią koloniją buvo numatyta steigti už Kauno, Karmėlavos linkui. Ta vieta nuo Kauno gana toli ir kauniškiams darbininkams būtų per daug nepatogi. Būtu geriau statyti tokius namus Petrasėnu, Villampolis ir Kitose Kauno apylinkių vietose, kur arčiau didesnės pramonės.

Lapkėsi įjymūs anglų prekybininkai

Į Kauną iš Anglijos buvo atvykusi anglų prekybininkų delegacija iš 16 asmenų. Svečini susipažino su Lietuvos ekonominiu gyvenimu ir nori dar labiau išplėsti prekybinius santykius tarp Anglijos ir Lietuvos. Svečiai lankėsi ir Klaipėdoje. Iš Kauno jie išvyko į kitas Baltijos valstybes.

Dar pirsks kelis prekybos laivus

Mūsų prekybos laivynui pradžia jau yra padaryta. „Maistas“ jau turi tris prekybos laivus. Dabar galvojama laivų skaičių dar padidinti ir artimiausiu laiku dar nusiprkti kokius 3-4 laivus. Naujų laivų pirkti tariasi „Maistas“, kai kurios bendrovės ir šlap stambus pirkliai. Norima pritraukti ir amerikiečių kapitalus. Rūpinamasi taip pat jūrininkų parengimu.

Taigi laivai su lietuviška vėliava vis labiau ima įsigalėti pasaulio vandenyse, lietuviški laivų skaičius vandenyse vis didėja.

Pasirašytas prekybos susitarimas

Rugpjūčio 5 d. 12 val. Berlyne pasirašytas Lietuvos ir Vokietijos prekybos susitarimas. Drauge pasirašytas ir mažosio pasienio susitekinimo klearingo (tarpusavio atsiskaitymo) sutartys. Iš Lietuvos pusės sutartis pasirašė įgal. ministris dr. Šaulys ir direktorius Norkaitis, o iš Vokietijos — užsienių reikalų ministris Neurathas ir Vokietijos deleg. pirm. Heumannas.

Mirė rašytojas Vl. Andriukaitis

Liepos 31 d. Karo įgionė Vl. Kaune, mirė Šaulys Vl. Andriukaitis. Vėlionis nuo 1930 m. buvo „Trimto“ viceredaktorium. Yra parašęs keletą knygų: „Zvalco užrašai“, „Audra Zemaičiuose“, „Kovų aidai“, „Kruvina laisvė“ ir iš Maž. Lietuvos gyvenimo „Martynas Skrobias“.

Į paskutinio poilsio vietą vėlionį palydėjo šiaulių vadovybė, laikraštiniškai, šauliai ir daug žmonių.

Medus ir cukrus sumažino sacharino gamybą

Paskutinioju laiku Kaune ir kituose miestuose labai pakilo medaus ir cukraus svartojamumas. Dėl tos priežasties sumažėjo o sacharino gamyba. Iki šiol Lietuvoje veikė apie 20 sacharino fabriekėlių, iš kurių nuo rugsėjo 1 dienos trys užsidarys.

Svarsto pašėlių draudimą

Užsienyje daug kur praktikuojama draudimas ne tik nuo audrų ir ledų. Kaip patyrėme, pašėlių nuo audrų draudimo klausimas Ž. U. R. jau svarstomas.

Kaune statys didelę ligoninę

Kaune už septinto forto, bus pradėta statyti didelė naujoviška, visa Lietuva skirta ligoninė. Jai statyti išlaidos bus vyriausybės, o statys Univer siteto medicinos fakultetas. Ten bus visos klinikos, tik dar neuikiu su akių ir ausų klinika, kurios dabar yra šalia Karo ligoninės. Vytauto prospekte. Ligoninė turės 618 lovų ir kainuos apie 3 su puse mil. litų. Ligoninė galintai būtų baigta per trejetą metų, o kai kurie skyriai per pusanturą.

ka, iš paskutinijs dalykas buvo visų geriausias; ir be to, tai buvo gryniausia teisybe! Jis pats savo akimis matė karstą.

Su pasigėrėjimu jis galvojo, kiek daug juoko sukels iš pasakojimas, kai pamėgdžios šnypičiantį Pampino balseiį, ir visiškai nepastebėjo, kaip smarkiai dardėjo jo kabrioletai ir kaip arklinas bėgdamas spardėti rističia, kėlė ištisą dulkių debesį, kai staiga išgirdo, kad jį garstai šaukia:

— Sustok! Sustok! — Tai šaukia iš „Medžiojotoj Viesbučio“, kurį toj patėjio gatvė laikė kažkoks Dolčemascolo.

Tai buvo draugai, Bartolo Galjo ir Gaspare Fikare, abu karšti medžiojotojai, kurie sėdėjo altanoje prieš viesbučių ir šaukė „Sustok“, manydami, kad Mendolos arklivukas ėmė kvailioti.

— Kokie čia šponai! Man reikia skubėti! — sušuko Baljo.

— Kad jūs žinotumėt, mano mieli! — pradėjo susijaudinęs Mendola, lipdamas laukan iš ratų. Ir naudodamasis pirmąją progą jis papasakojo abiem draugam apie karstą.

Tie pradėjo dėjosi netikį, kad galėtų labiau porodyti savo nusitebimą. Mendola prisiekė savo garbės Žo-

džiu, kad jis pats matė karstą „Sakramento“ trobelėje.

Tada jie patys ėmė pasakoti apie Pikarone visokius netikėtumus, kurie buvo jau žinomi. Mendola norėjo tuoj vėl sėstis į ratus, bet draugai jau buvo padavę Dolčemascolai stiklę įsigyti bieliulini asesorium ir dabar neleidjo jam važiuoti, kol jis išgers kartus su jais.

— Bet Dolčemascolo vis dar tebestovėjo nesijudindamas, lyg į žemę įaugęs. — Dolčemascolo! Na! — suriko jam Galjo.

Viesbutininkas su skurine kepure nusmukta ant vienos ausies, be švaruko, atratytomis rankovėmis ir apželusiomis rankomis, atsiduso ir pasipurtė.

— Dovanokite man, — tarė jis, — aš visiškai abstulbasu besiklausydamas šio pasakojimo. Kaip tikėtai šian dien rytą kavalerius Pikarone išuo Turko, štykštusis gyvulys, kuris pats vienas bėgioja iš Kanatello dvaro čia į vlt... Žinote, ką jis man padarė? Jis pakorbė daugiau kaip dvidešimtis dešų virtinę, kuri buvo padėta čia, lauke. Kad jis kur užsirytu joniai! Laimė, kad man yra du liudininkai!

Mendola, Galjo, Fikare pradėjo juoktis. Mendola tarė:

— Na, čia tai tu daug ko nestikėk, mano mielas! Dolčemascolo pakėlė kumštį. Jo akys degė.

— Na, ne, tegu vėlniai parana! Jis man sumokės, — rėkė viesbutininkas, matydams, kad visi trys jo svečiai juokiasi ir jokiu būdu nenori tuo tikėti. — Siniorai manysite. Aš jau žinau kelią. Aš žinau, koks jis žmogus.

Ir jis pagal savo įprotį primėrkė vieną akį, o antros koja su rodomoju pirštu patempė žemyn.

Ką jis buvo sugalvojęs, to jis nenorėjo sakyti. Pasakė tik tai, kad laukia iš kaimo ateinant dviejų kaimiečių kurie šiandien rytą buvo matę dešų pagrobimą, ir kad drauge su jais jis eis į Pikarone via.

Mendola taip ir nebeįgėręs stiklėlio, pšėdėjo į savo ratus. Galjo ir Fikare apmokėjo sąskaitą ir išėjo, patardami šeiminkui, tegu jis vėrciau atsako nuo to sumanymo savo paties naudai.

* * *

Kad pastatytų ši vieno aukšto namų miesto pakraštyje, prie kelio, Dzelomolo Pikarone, advokatas ir San-Dze-

naro kavalerius Bumbos viešpatavimo metu, kovojo ištisą dvidešimtį metų, ir buvo kaibama, kad namas jam nekaštavo nė čentezimo.

Pikti liežuviai kalbėjo, kad vila pastatyta iš akmenų, kurie metėsi kelio pakraštyje ir kuriuos Pikarone vieną po kitą, koja paspirdams surido į reikiamą vietą.

Ir vis tik jis buvo mokytas juristas, žmogus su aukštai išlavintu ir giliai filosofisku protu. Bovo kaibama, kad jo knygos apie gnosticizmą ir antra apie krikščioniškąją filosofiją, esančios net išverstos į vokiečių kalbą.

— Bet jis nekenėtė jokiu natuoję. Visi dar tebevilkoje pasauli 1821 metų madą ir nešiojo plaučią barzdą. Jis buvo tvirtas, stiprus žmogus, plaučių pečių ir nuolat, suraukęs antakius, kasė smakra, o savo slepiamas ninitis patvirtindavo kartas nuo karto burbteldams:

— Hm... hm... hm... Italijs! Sogal vojo Italijs... Didelis daiktas, hm, Italijs... titali ir kelijai... hm... švietimas... ka rionomenė ir laivynas... hm... hm... hm... Priverstinis švietimas... bet aš noriu būti asilas! Ne, priverstinis švietimas... Mokeičiai. Ir Pikarone turi mokėti. (b. d.)

J. Stankūnas.

Mūsų Tautos menininkus prisimimus.

(rašas iš 36 Nr.)

MIKALOJUS KASTANTINAS ČIURLIONIS.

Š. m. balandžio 11 d. suėjo 25 mt. kaip jau išsi po žeme kitas mūsų muzikas — menininkas, M. K. Čiurlionis.

Jis yra gimęs 1875 m. rugsėjo 23 d., Varėnoj (netoli Vilniaus), neturtingo Varėnos vargonininko šeimoje. Jis iš mažens turėjo palinkimą prie muzikos ir tėvas pasistatė savo sūnėi pramokė vargonuoti, «gadzininkas» giedoti (nes tais laikais provincijoje kitokio mokymo būdo beveik ir nežinojo), fortepijonu skaubinti ir valdyti kai kuriuos kitus pučiamus muzikos instrumentus. Netrukus iš Varėnos persikėlė į Druskininkus. Čia vargšui berniukui šviesielis latėms spindulėlis, pastebė jį Plungės dvarininkas Oginskis ir išsigaubė jauną Čiurlionį į savo rūmus. Kurį laiką Čiurlionis grojo Oginskio rūmų orkestre, pasižymėdamas vis didesniais gabumais. Gera širdis kunigaikštis išleido berniuką į Varšuvos Konservatoriją, kurią 1901 m. baigė, teturėdamas 26 met., o paskiau tas pats Oginskis davė jam pašalpą ir leido į Leipcigo konservatoriją, kurioje nė pilnai metus nešė buvus, pasimirė jo šelpėjas — Oginskis. Pasitūkęs visai be lėšų buvo priverstas pritraukti mokslą. Jis sugrįžo Varšuvon, kur turėjo daugiau pažįstamų ir pradėjo verstis muzikos pamokomis ir tuo pačiu kilo mintis, lyg patraukimas, lavintis tapybos. Čia atrėplia žymaus menininko Stabransko akį, kuris jį ir pasiūlė mokytis. Pasirodė, kad tikrasai Čiurlionis pašauktas buvo tapyba ir vos dvejuis metais tepasimokęs, 1906 m. jau jis dalyvauja pirmoje lietuvių dailės parodoje, Vilniuje. Paveikslai buvo stebėtini ir nesuprantami ir nei vienas žiūrovas negėjo praeiti jų nepažiūrėjęs.

Nuo šitos parodos Čiurlionis negrįžo į Varšuvą, bet pasilikio Vilniuje. Čia jis vis naujus paveikslus tape ir kiek galėdamas dirbo muzikos darbe. Ruošė «Rūtos» dr. Jos choro koncertus ir smulkesnius muzikos veikalukus akompanavo.

Vilniuje begyvendamas jis susipažino ir pamilo jauną tuomet mūsų rašytoja Sofiją Kymantaitę, ir apsidė (Sofija Čiurlionienė, kaip žinoma), dar po šiai dienai gyvena Lietuvoje ir yra žymi rašytoja). Jaunoji porėlė labai skurdžiai gyveno. Vargas buvo toks didelis, kad Čiurlioniai dažnai pritrūkdavo pinigų dažams ir audiniui nusipirkti. Tekdavo listi po staliu ir rankioti nuo grindų nubrėžtus suvartotų trupinių dažus. Tačiau ir toms pabromis sugebėjo sukurti stebėklingų paveikslų. Vilniuje besidarbaujant Čiurlionį mūsų menininkai nusivieję į Peterburgą. Čia jis turėjo progos plačiau pasirodyti. Garsūs rūšų menininkai jam pranašavo labai gerą ateitį, bet dėja, jam neteko to sulaukti. Varginas gyvenimas palaikė visiškai jo sveikatą. Užklupo jį sunki plaučių liga, kuri privėdė iki smagenų ir nervų suirimo. Ligonį teko padėti bepročių ligoninėje, (netoli Varšuvos), kur 1911 m. balandžio 11 d. baigė savo varginas gyvenimo dienas. Tai gi mirė teturėdamas tik 36 m.

Iš Čiurlionio meno — tapybos nieko negalima pasakyti. Nes jį patinčius gali žiūrėti visą dieną, nebūdamas menininku absoliučiai nieko nesuprasi.

Iš jo muzikos kūrybos; pirmasis didesnis veikalas yra simfoninė poema «Mieško», parašyta pabaigus Varšuvos konservatoriją (pasilikus rankraštį).

Kitą didžiausią savo muzikos veikalą simfonijos poemą «Jūra», parašė mokydamasis Leipcigo konservatorijoje («Jūra» tragi pasilikio rankraštį).

Vėlonies įpėdinių pakviestas St. Šimkus sutvarkyti Čiurlionio rankraščius ir vertesnius dalykus išleisti, kur Šimkui redaguojant. Sviet. Minist. finansuojant 1925 met. tapo išleista 5 M. K. Čiurlionio muzikos sasiuviniai:

1-mame Prelindai ir fūgos; 2-jame Kanonai, prelindai ir notarnos; 3-čiame Muzikališki brožuai. (liud. mot.)

4 ir 5-tame Liaudies dainos (chorai). Tai vienintelės.

Toliau dar pažymėtina Sanctus ir «Neišskime» (chorams). Labai daug jo veikalų yra prirašyta, bet visa kita medžiaga guli Kaino muzikos archyve.

Jo visa kūryba persunkdinta melancholiškumu. Čiurlionio veikaluose aiškiai įspausta skausmingos sielos resignacija.

Kol kas jo kūryba mažai kas domisi daugeliui net nepatinka — neįvertina. M. K. Čiurlionio kūryba yra, tiesa pasakius, labai savotiška, lyg mums svetima.

d.)

* * *

Visuomenės žiniai..

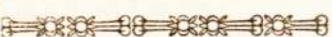
Š. m. rugsėjo 13 d. 4 val. (punctualiai) po pietų, Mokos mokyklos salėje įvyks mūsų mūsių muzikų — kompozitorių J. Naujalio 2 mt., Č. Šašausko 20 mt., M. K. Čiurlionio 25 mt., (ir dar kitų) mirties, sukaktuvių PAMINĖJIMAS.

Programa bus didė ir verta paklausyti. Jeis aukščiau minėtų kompozitorių kūriniai, kuriuos atliks jungtinis mūsių choras, solistai, keli smuikininkai, violončelistas ir kiti gabesni choristai — mėgėjai. ĮEJIMAS VISIEMS LAISVAS.

Kiekvienas lietuvis, ne tik dėl jdomumu, bet ir savo pareigos jausmo vedamas turi į šį paminėjimą atsilankyti, šia proga pareikšti tiems muzikos atgimimo veteranams pagarbą ir tuo pačiu savo sielą jų dainomis atgaivinti — sustiprinti.

Tad visi lietuviai, be skirtumo partijų ir pažiūrų, reukasi į minėtą iškilmą, pirmą mūsų kolonijoj, muzikų paminėjimą.

J. Stankūnas.

TIK «LIETUVY» PASISKELBĖS TAMSTA TURĖSI IŠ SKELBIMO NAUDA. SKELBIMU KAINOS PRIEINAMIAUSIOS.

Vietos lietuvių gyvenimas.

PAMINĖJO BRAZILIŲ TAUTINĖ SVENTĖ

Rugsėjo mėn. 7 diena visoje Brazilijoje yra švenčiama, kaip nepriklausomybės atgavimo šventė. Ta šventė minėjo visos valdiškos ir privatškos įstaigos bei mokyklos. Lietuvių mokyklos Vila Anastazijoje skautai taip pat paminėjo tą dieną gana turiningai 8 val. ryto buvo iškeitos lietuvių ir brazilų tautinės vėliavos, išsirikivius skautams ir gerbiant didžioju skautų salutu. Vėliau skautai nuvažiavo apžiūrėti tautinio muziejaus Yprangoje. Ten prie nepriklausomybės paminklo vyko įvairios iškilmės, parada. Apžiūrėję muziejų, skautai parvyko į mokyklą, kur portugalų kalbos mokytoja buvo parengusi tai progai specialią programą vaikams ir jų tėvams. Buvo giedami himnai, deklamuojama atmintinamos deklamacijos. Ta proga, uždarant šventę, mokyklos vedėjas trumpai pabrėžė nepriklausomybės reikšmę ir papasakojo apie meilę Brazilijai ir Lietuvai.

E.

S. PAULO LIET. KLUBAS SURENGĖ ŠEIMYBINĮ KONCERTĄ

Praeitą šeštadienį S. Paulo Liet. klubas surengė gražų šeimyninį koncertą — balijų, į kurį atsilankė nemaža svečių. Koncerto programą išpildė mūsų kolonijos dainininkai: V. Laurinaitis, (baritonas), ltvis Alfreds Lezlinis, panelės Nizevičiūtė ir Zavičkaitė (patsainavo du duetas) P. Jurgutis ir ltvioje programoje — K. Ambrozevičius ir V. Eldrigevičius. Dainininkams akompanavo chorvedis p. J. Stankūnas. Programa buvo atlikta labai gražiai. Visi dainininkai, atlikę šią nors ir nedidelę programą, verti pagarbos ir pasigėrėjimo. Ypač gausi daug aploдимėjimų su slauke pils Nizevičiūtė ir Zavičkaitė.

Koncertas — balius praėjo labai linksmam ir jauktai. Visi atsilankusieji svečiai buvo patenkinti.

Dainų mėgejas

LAUKIA „VILTIES“ ŽURNALO

Jau trečias mėnuo, kaip neišėina «Vilties» žurnals. Kiekurie jo skaitytojai rašo laiškus net iš provincijos «Lietuvio» redakcijai, nusiskundami, kad nesulaukia naujo žurnalo numerio.

Kiek mums žinoma, žurnals sustojo dėl lėšų stokos. «Viltis» pati turėdama nemaža skolų, nepajėgia toliau žurnalo leisti. Be to, žurnalo, matyti, mažai rūpinosi ne tik leidėjai, bet ir jo redaktorius. Galia, kad toks rimtas ir gražus jaunimo žurnals liko apleistas ir sustojo ejęs. Ne tik «Vilties» sągai bet ir kitoms jaunimo orkanizacijoms reiktų žurnalo likimu susirūpinti. Jei «Vilties» sąga toliau nepajėgia jo leisti, tai ar negalima būtų susitarti ir žurnalo leidimo našą pasiimti visoms lietuviškoms organizacijoms bendrai. Juk jaunimui geras ir rimtas žurnals labai reikalingas.

J-is

PRASIDĖJO ŠACHMATŲ IR ŠAŠKIŲ TURNYRAS

Rugsėjo 8 d. Liet. Namuose prasidėjo šachmatų ir šaškių turnyras, kurį surengė S. Paulo Liet. klubas. Šachmatų turnyre dalyvauja: A. Bagdonas, S. Bakšys, L. Gaigalas, P. Jur-

gutis, S. Jurevičius, E. Pažėra, K. Bratkaukas, B. Šukevičius, J. Vasiliauskas ir J. Zacharka.

Šaškių turnyre dalyvauja: L. Gaigalas, K. Bratkaukas, S. Vancevičius, S. Bakšys, E. Pažėra, V. Degutis, J. Zacharka, J. Vasiliauskas, S. Jurevičius, S. Petnys, O. Zakarevičiūtė, V. Jurgutis, A. Bagdonas, P. Jurgutis, B. Šukevičius ir P. Šimkus.

NUTAUTĖJA LIETUVIAI

FRIGORIFICO ANGLŲ. Šiose skerdyklose dirba nemažas skaičius lietuvių su šeimomis ir pavieniai. Darbo yra gero ir blogo. Darbininkai vidutiniškai uždirba nuo 800 iki 1\$300 į valandą. Bendrai lietuviai čia gyvena neblogiausiai.

Lietuvių organizacijos nei mokyklos čia nėra, nors prie gerų norų galėtų būti. Mokyklinio amžiaus lietuvių vaikų čia yra keletas dešėtk. Skaudūs čia reikšimus, kad vietos lietuviai suarkiai autautėja. Daugelis namuose mėgsta kalbėti tik portugaliskai, nors kalbos nemoka ir kalba bauriu žargonu. Nėkurie visai nenori prisipažinti kad lietuviais esą.

J. Mackus

VIS DAR NESILIAUJA RINKTI PARASŲ

Kun. B. Sugintas ir jo samdyt agentai beveik dvi savaites prakaitavo bėginėdami po namus ir rinkdami parašus po garsiomis «rezolucijomis», kurias neseniai skaitėme «Šviesoje». Kaip jau buvom anksčiau rašę, daugiausia parašų davė nepilnamečiai vaikai ir moterys, kurie nesuprasmė reikalo po «rezolucijomis» pasirašė. Kadangi nei parašai, nei rezolucijos kuu. Suginto padėties neišgelbėjo, tai jis dabar suvalvo naują komediją. Dabar parašus rankioja po «skundu» prieš p. Konsulą, kurį žada siųsti į Užsienio Reikalų Ministerijos... archyva. Kun. Sugintas «skundą» parašė «lietuvių emigrantų» vardu. Mat, visi S. Paulo lietuviai katalikai nuo jo pasitraukė, išskirus kelias motorėles ir apmokamus agentus.

S. Paulo lietuviai leikia kada, pagaliau, kun. Sugintas baigs savo nevykusias komedijas, žmonių kiršinti mą, mūsų kolonijos santaikos ardydą ir laimingai keliaus į tėvynę, nes jau senai laikas pradėti mūsų kolonijos atstatymo ir tvarkymo darbas, kuri kun. Sugintas su savo bičiuliais taip suardė.

Vilabelietis

TIK «LIETUVY» SKAITYDAMAS

VISKĄ ŽINOSI

A. Majus.

7 de Setembro.

Ligi 1822 metų rugsėjo mėn. 7 d. Brazilija teisiu atžvilgiu buvo grynai Portugalijos kolonija, Portugalijos karaliumas per jo pavadootojus valdoma.

1821 m. Portugalijos karalius Dom João VI išvykdamas iš Brazilijos paliko kraštą apgautinai padėty. Su karaliumi ir jo dvaru grįžo 3,000 žmonių. Po išvykimo tokio žmonių skaičiaus Brazilijos sostinė atrodė visai ištuštėjusi, apiešta. Komercinis judėjimas beveik visai paralizavosi. Išėjus iš Brazilijos banko milžinišką pinigų sumą, tas bankas buvo visai prie bankrotu. Teatrai ir pramogų vietos buvo visi tuščios.

Del palikusios krašte netvarkos kai kurios provincijos ėmė nebeklausti ir palikto čia vietininku karaliaus sūnaus Dom Pedro.

Dom Pedro palengva pradėjo taisyti paliktą suirimą. Pirmas jo žygis buvo galimai sumažinti krašto valdymo išlaidas. Jis pats apsisėjo gyventi Quinta da Boa Vista, o miesto rūmuose patalpino kai kurias dažios įstaigas. Nuėmė spaudos cenzūrą, suvaržė versų plėtimą bei kankinimą, leido laisvai įvežti knygas ir dangaus kituose admi nistracijos reikaluose pasirodė išmintiną reformatorių ir energingą valdovą.

Tais laikais Brazilijoje buvo trys politinės partijos: portugalų, monarchistų ir respublikonų. Pirmąją partiją su darė atsilikę nuo gyvenimo žmonės ir kariuomenė, jie siekė laikyti Braziliją Portugalijos valdžioje, o kitos dvi, atsižvelgiant jų narių intelektualines ir socialines padėties, svajonė apie nepriklausomybę. Tos partijos gana smarkiai kovojo tarpusavy ir gana rimtai sunkino krašto valdymą.

Dom Pedro ministerijose buvo du ministeriai, kurie ypač nesutiko, tai grafas Arcos monarchistas ir kovojas už Brazilijos nepriklausomybę ir grafas de Louzan — portugalų partijos. Pastarasis karaliaus sūnų ir vietininkų Dom Pedro sukompromitavo prieš čia esančią portugalų kariuomenę. Del to padedamą šios divizijos vadas Jorge Avilez privertė Dom Pedro 1821 m. birželio mėnesį prisiekti Portugalijos konsti-

tucijai. Iš pradžių Dom Pedro mėgė nuo priešintis, remdamas esąs prisiekęs dar tą pat metų vasario mėn. tos konstitucijos projektui. Bet pradėjus kariuomenei bruzdėti turėjo nusileisti ir prisiekti. Tai buvo pirmas smūgis už braziliskos partijos reimą.

Lisabono seimas (cortes) labai iširdo del to, kad Rio de Janeiro paliko Dom Pedro. Tuo tarpu Brazilijos atstovai visai nieko nedarė del savo krašto. 1821 m. rugsėjo mėnesį buvo išleistas dekretas, kurio suglaustas turinys yra štoks: panaikinti Rio de Janeiro mieste vyriausias tribunolas ir visos kitos aukštos įstaigos, Dom Pedro turi

Kaune, butanikos sodas.

perduoti krašto valdymą laikinai vyriausybei ir pats grįžti į Portugaliją mokslui baigti ir paskiau pasivažinėti po Europą.

Kai žinta apie tuos dekretus pasiekė Rio de Janeiro, čia kilo tikras revoliucinis judėjimas. Atsargus Dom Pedro pradėjo ruoštis prie nepriklausomybės. Išsiantinę į provincijas pasiuntinius, kad vietinės žmonių atsto-

vybės prašytų Dom Pedro nevykti iš Brazilijos. Sostinėje aktyviškai veikė masonai ir spauda.

Daugiausia buvo daroma slapta, nes Dom Pedro bijo portugalų kariuomenės. Buvo neva ruošiamas fregatas (toks karo laivas), kurio ir turėjo gabenti į Europą. Iš paviršiaus žiūrint atrodė, kad rugsėjo mėn. dekretas bus įvykdytas. Akims apdumti Dom Pedro išleido proklamaciją, kad bus žinuriai baudžiami visi tie, kas mėgins Braziliją skirti nuo Portugalijos. Laiške turėtu rašė apie brazilų troškimą turėti nepriklausomybę, bet baigė pridardams apie savo ištikimybę Portugalijos Konstitucijai ir tautai.

Tuo tarpu atvyko iš provincijų prašiniai atstovai. São Paulo provincijoje atsiuntė José Bonifacio. Ta proga Dom Pedro gavo iš arti pažintį Andra-

de kepurį ir su senato vėliava. Pasakui šios eisenos sekė milžiniška žmonių minia.

12 val. atstovai atvyko į sosto anklę miesto rūmuose. Pirmas kalbėjo Seimo senato pirmininkas José Ciemente Pereira. Perskaitė Rio de Janeiro gyventojų manifestą, kuriame buvo išdestytas didelis Brazilijos pažeminimas palikti ją kolonija ir vergo būklė. Be to patiekė daugybę parašų, kuriais Dom Pedro buvo prašomas čia pasilikti. Pa baigus jam kalbėti Dom Pedro atsis. tojo iš sosto ir ištare: — Kadangi visų gerove ir tautos laimė to reikalauja, tai pasakyk žmonėms, kad aš pasilieku. Kilo neapsakomas traukimas ir ovojijos, gatvėse pasipylė žmonių minios. Tris dienas tęsėsi džiaugsmas ir iškilmės. Sausio 11 d. sukilo portugalų kariuomenė. Sausio 12 d. Rio de Janeiro gyventojai pastebėjo, kad padedamą divizija, susidedant iš 1,800 žmonių užėmė Moro de Castello. 3 val. ryto Dom Pedro išsinečia žmogų su mažu kudiškiu į Santa Cruz ir kelionėj miršta kudiškis, pirmutinis sūnus. Tačiau Sant'Anna lauke jau buvo suraukta brazilų kariuomenė. 8 val. ryto nuvykta ten Dom Pedro, iš kur pasiunčia emigraciją įspedamas Jorge Avilez pasiduoti.

Avilez kiek paabejojęs pasiduoda ir 1822 m. vasario 15 d. jis su visa savo kariuomene išvežamas į Portugaliją. Kovo mėn. atvykusiai iš Portugalijos kariuomenei buvo uždrausta išilpti krantais, tik galėjo pasilikti tie kareiviai, kurie pareiškė norą Brazilijai tarnauti.

Jau vasario mėn. buvo išleistas dekretas, kad joks Portugalijos seimo dekretas neturi galios Brazilijoje, kol nėra patvirtintas Dom Pedro.

Tačiau provincijose vis dar kilo suiruočių ir tas neleido regauti per drąsiai veikti. Kovo mėn. gaili jis išvyko į Minas Geraes, kur drumstėsi sukilimo debesys. Dom Pedro kuklumas ir nuoširdumas ten greit visa naramino.

(b. d.)

L. GAIGALAS.

Trumpa mūsų spaudos apžvalga.

(Tąsa)

Be šių didesnių ir ilgesnių laikųėjusių laikraščių, dar buvo pasirodę ir kiti: «Sėkmadienio lapelis» Kun. J. Valaičio leidžiamas katalikiškos orientacijos tikslams, kurio išejo keliolika numerių. «Siršė» satyros žurnalas Br. Šukevičiaus ir kit. leidžiamas. Šio išejo 3 nr. «Jaunųjų žiedas» A. Dutkaus leidžiamas ir redaguojamas mėnesinis jaunimo žurnalas. Taip pat išejo tik 3 nr. «Naujienos» savaitinis, žurnalo pavydalo laikraštukas. L. Valiūko redaguojamas, kuris taip pat ėjo apie pora mėnesių. Ekstra lapelis «Lietuva». Paskui dar komunistinės ideologijos laikraštukas «Mūsų Žodis» ir Katalikų Būnės leidžiamas savaitraštis «Giedras» kurio taip pat išejo tik 4 nr. «Mūsų žodis», nors su pertraukomis ir galutinai tapo sukongfiktautas tik šis mėn.

Visi tie laikraštukai svarbesnio vaidmens mūsų kolonijoje nesuavidino. Todėl apie juos daug ir rašyti netenka.

Dabartinis laikas išeina šie laikraščiai: «Lietuvis» tautinės minties

savaitraštis, Lietuvių Sąjungos Brazilijoje organas; leidžiamas «Šviesos» Dijos ir redaguojamas St. Vancveičiaus. «Lietuvių Aidas Brazilijoje» leidžiamas K. Uckaus ir redaguojamas A. Dutkaus. «Šviesa» Lietuvių Katalikų Bendruomenės organas. Jaunimo mėnesinis žurnalas «Viltis» ir «Kytas», taip pat išeina kartą į mėnesį.

Visų šių laikraščių seniausias yra «Lietuvis», kuris eina nuo 1929 metų. Pradžioje šis laikraštis buvo leidžiamas vardu «Lietuvys Brazilijoje», bet nuo 1934 m. 16 nr. išejo pataisytu pavadinimu «Lietuvis».

Tai yra vienintėlis laikraštis, kuris rūpinasi daugiau kolonijos kultūros ugdymu, švietimu, lietuviybės dvasios palaikymu ir t. p. Jis nepriklausomas jokiai politinei grupei, visą laiką stovėję ir stovi kolonijos kultūrinio ir lietuviško darbo srityje. Ir nors nesusipratęsio elemento yra dažnai pto lamas, nors buvo 1930 metais nesusiprateliu išgrautas, tačiau išyko gyvas ir reikia maudyti, kad ilgai dar bus mūsų kolonijos vadovu į šviesesnę ateitį.

dą ir jį pasirinko sau į ministerius.

Dom Pedro paskyrė dieną ir valandą provincijų atstovams priimti. Tai turėjo būti lemiamas momentas ar Brazilija pasiliks kolonija, ar bus nepriklausoma. Tai buvo 1822 m. sausio 9 d. išvakarės.

Sausio mėn. 9 d. 11 val. ryto Quvidor gatvė žyglavo iškilmingą eiseną Seimo senatas, iškilmų rūbuse,

„Lietuvių Aidas Brazilijoje“ išejo 1930 metais užsarius «Garso». Apie šį laikraštį susispietė dalis būvusių «Garso» šalininkų ir todėl jo pakreipta ir taktika liko labai panaši «Garso» pakreiptai.

Tai yra daugiau buivarinis laikraštukas ir apie jo nesamą kolonijai nauda netenka kalbėti.

«Šviesa» leidžiama Katalikų Bendruomenės, galetų būti kolonijai ir naudinga, tik visa nelaimė, kad dabartinio laiku vedama žmonių neturintį taktą, gal kartais ir padormo. Prietogi jį dažniausia tarnauja atekirų žmonių asmeniniams reikiams. Kai del žurnalų «Viltis» ir «Kytas» tai tiek galima pasakyti, kad mūsų kolonijos jaunimas per daug mažai jais įdomaujasi. Ir tas ne del to kad jie būtų neįdomūs, bet kad tos jaunimas ankstyvesnės spaudos įpratinas politikuoti, yra atbukęs tam kas yra gražu ir naudinga. Atsižvelgiant į šių žurnalų tiriašį, atrodė, kad jiems nelaima ligai gyventi, nes mūsų kolonija prie tokios spaudos dar nėra pripratusi.

Dabar padarę mažą savo spaudos apžvalgą, meskime žvilgsnį į tai kaip tave tą spaudą vertinama ir kiek ją naudojame.

Reikia pasakyti, kad tuo didžiuliu nealime. Jei mes pasifirėsimė ir į statistinius davinius, tai pamatysime, kad tik m. ž. dalis mūsų kolonijos visuomenės spauda naudojasi. Brazil-

joj priekaitoma apie 30 su virš tūkstantių lietuvių, o laikraščių visus kartus paėmus išpatinama apie 3 tūkstančius egzempliorių, prisikaltant ir tuos kurie išsinečiama į kitus kraštus.

Tai yra būdnai! Bet ar galime mes už tai kaltinti skaitančią visuomenę? Gal iš dalies ir taip, nes ji per mažai deda pastangų savo spaudą tobulinti.

Tačiau daugiausia gali būti čia kalta ir pati spauda, ypač pirmutinė, kuria žmonės nusivile. Dabar jie neپردooda spaudai atitinkamos reikšmės, nebeapsitiki ją. Kalta, kai kuri ir šian dieninį spaudą, nes vietoj, kad žmonių kultūrinio, auklėti, švelninti jų jausmus, teikti jiems reikalingų ir naužinių, dežniausia jį užsiima žmonių kiršiniu kurstyti vienų prieš kitus.

Savaitraštis «Lietuvys» jau tą spaudos klaidą senai suprato. Jis eina į skaitytojus naudinga kriptum, teikdamas jiems kas yra gera ir naudinga. Jo pavyzdžiui turėtų pasenti ir kita mūsų spauda.

DIDELJ DŽIAUGSMĄ SUTEIKSI SAVO GIMINĖMS BEI DRAUGAMS LIETUVOJE IR KITUR, JEI UŽSAKYSI JIEMS „LIETUVI“ 1936 METAMS.

Pilietinis karas.

Pilietinis broližiškas karas sukėlia ypatingą žmonių pasipiktinimą ir baimę. Toks žmonių nusistatymas gali būti paaiškintas netik moraliniams, kiek įmintais principais — kraujo balsas protestuoja prieš jį. Pilietinis karas — tai nedorojo Kaino darbo pamėgdžiojimas. Keisčiausia yra tai, kad pilietinis karas yra kur kas žiauresnis, negu karas tarp atskirų tautų. Vieno prancūzų laikraščio bendradarbio apie dabar vykstančio Ispanijos pilietinio karo žiaurumus rašo: „Aš mačiau neapykantą. Net jokio palyginimo negali būti tarp pilietinio karo Ispanijoje ir to, kas baisiosis valandomis darėsi ties Verdunu didžiojo karo metu. Ties Verdunu, kai nutildavo šaudymas, sužeistieji gėbėdavo vienas kita. Vokietis su prancūzų delindavo romo gurkūnį. Ne buvo atsitikimų, kad sužeistajį pribagtu. Ties seviliu, aš atsidūriau Dantės pragare. Aš mačiau kaip moterys tampė — tikra žodžio prasme — priešininkų žarnas. Aš mačiau kaip vyrų perplaudavo gerkle moterims, kad dvidešimties metų vaikinas splaudė jį veidą mirštantomis, tyčijosi iš belaisvių, kuriuos vedė sušaudyti. Aš mačiau, dar blogesnių dalykų įskundimas tapo politinė dogma, įskundimą paskelbė šventa pareiga... Barcelonoje buvo žibalu apilpamas ir gyvos deginamos vienuolės. San Sebastiane jaunos merginos kirviais kapojo senius“.

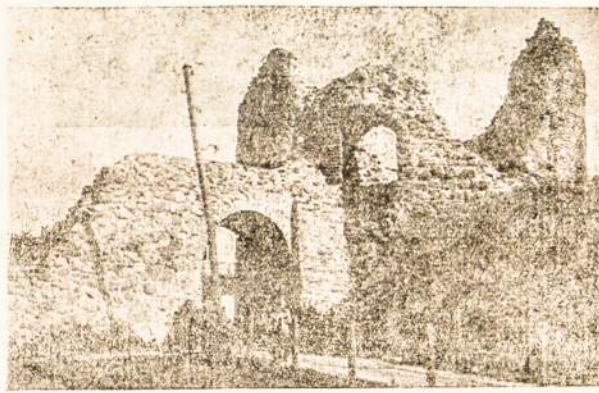
Tautų karo metu neapykanta atsiranda (ir tai ne visuomet) paties karo eigoje. Neapykanta, kuri pasireiškia pilietiniame kare, sukūrta iš anksto. Pilietiniame kare — nespręsimu, teisingai ar klaidingai — labiau, negu tautų kare, „kovos tikslas“ daugeliui atrodo aiškesnis suprantamesnis, labiau liečias kiekvienam artimus interesus. Čia, anot vieno žurnalisto, aistrų žadintojai atresni, fanatiškesni. Žinoma, neapsėina ir be „kalvos kvadrantimo“, kai koks darbininkas ar kaimietis kovoja dėl jam iš esmės svetimų interesų.

Pilietinis karas atkaklesnis ir ilgiau trunka. Su tomis pat įėjomis ir priemonėmis, kurios turi būti broližiško karo šaly, išorinis karas negalėtų ilgai trukti. Pilietinis karas griauja nusistovėjusią buitį. Kai vyksta išorinis karas, tai tautos vienybė išlaikoma ir net sustiprėja, o vidaus kare tauta sudraskoma į gabalus. Tai nuogo kūno draskymas, tai žiauriausias ir baisiausias dalykas.

Dabar kyla klausimas, ar pateisina pilietinis karas dedamas aukas? Ir čia nuomonės krypta į tą pusę, kad pilietiniame kare gali nužalėti tik tos idėjos, kurios paimitų viršų taikingeje politinėje kovoje. Tenka labai abejoti, kad žiauriamis žudynėmis galima būtų pasiekti daugių, negu ramia kova. Tačiau savo klaidingų įsitikinimų žmonės kartais laikosi lygiai atkakliai, kaip ir tiesos. Ir jie savo įsitikinimams ir nusistatymui giinti griebiasi tokių priemonių, kurias smerkia sveikas protas. Visas blogumas ir yra tame, kad sveiko proto mažai palaoma. Žodžiais ir jrodinėjimais sunku pertvarkyti įsitikinimus, aistrų pagindytus. Žmonėms sunku suvokti nesugriaujamą tiesą, kad smurto veiksmų išsižadėjimas nereiškia kovos dėl savo tiesių ir teisėtų interesų išsižadėjimo. Tik kultūringoje visuomenėje ši kova turi vykti ne žvėriškumo, o žmoniškumo dėsniais. „Kardu kas kovoja nuo kardo ir tas žūsta“. Kas garbina smurtą, neturi teisės skųstis, kai dėl smurto veiksmų jam tenka nukentėti.

Gyvatės garlaivyje ir netikėtas epilogas

„Amaconia“ garlaivio, kuris pa laiko susisiekiama tarp Buenos Aires ir Trindado, kapitonas ir laivo personalas šiomis dienomis pergyveno nepaprastus momentus. Šino garlaiviu iš Buenos Aires į Trindadą plaukė ir New Yorko gyvųjų tyrimo instituto asistentė Silvija Gerta. Ji su savimi vežėsi pavojingas gyvates. Iš pradžių laivo kapitonas nenorėjo priimti šio pavojingo bargažo, bet gražiai keliautojai pavyko jį įtikinti, bet su sąlyga, kad gyvatės bus patalpintos jos kabinoje. Bet joks keleivis apie šį pavojingą bargažą neturėjo nieko žinoti. Antrą dieną, po išplaukimo iš Buenos Aires, garlaivyje įvyko tragiškas atsitikimas. Vienam jaunam, labai elegantiškam keleiviui prie vakarienės stalo pasidarė bloga. Jis išsikubino iš valcemojo kambario, bet netrukus vėl įėjo atgal šaukdamas: „Aš mirštu, aš mirštu! Ir iš tikro jis greit išvirto iš kojų ir numirė nepaprastai kamodamams. Laivo gydytojas jį apžiūrėjo ir konstatavo, kad jo mirties priežastis būvisi gyvatės įkandimas. Toliau paaiškėjo, kad inteligentiškasis jaunuolis būvęs brangenybių vagis ir bandęs išlauz-

Kauno pilies griuvėsiai.

ti Silvijos Gertos čemodanus. Vienama iš tų čemodanų buvo 3 nuodingos gyvatės, kurios vagis ir įkandusios. Bet pasiučiausia buvo tai, kad 3 nuodingosios gyvatės išliužusios iš čemodano ir iš Gertos kabinos į garlaivį. Kaip sučiupti šiuos pavojingus sutvėrimus?

Kapitonas, drauge su pirmuoju karininku, gydytoju ir Silvija Gerta, nutarė apie įvykį nesakyti nieko kitiems keleiviams, kad nekiltų panika ir patys užsimoju gyvates surasti. Likvidavo visas vakarinius paslinksmintimus ir keleiviams uždraudė net radio klausytis, įsakdami visiems eiti į savo kabinas. Gyvųjų ieškojo visa laivo jėga pirmajam karininkui Fredui Keniotui vadovaujant. Ilgai jiems nepavyko nieko surasti ir Silvija Gerta pergyveno gana šturpius momentus. Pagaliau gyvates surado vienoje patalpoje, netoli nuo Silvijos kabinos. Šios gyvadių medžioklės pasekmės buvotos, kad Silvija sutiko ištėkti už laivo pirmojo karininko Kenioto.

Meilė geriausia priemonė atsijauninti

Londonan atvažiavo išarsėjęs „žmonių jaunintojas“ daktaras Voronovas. Voronovas turi 68 metus, bet prieš metus jis vedė 24 metų merginą. Žinomos Rumunijos karaliaus favoritės Lupesku pusseserė.

Londonn Voronovas atvyko su savo jauna žmona, aukšto ūgio, stipraus kūno sudėjimo gražuole.

Ančių spandos atstovai tuo, au atkreipė dėmesį, kad Voronovas nepaprastai „pajauinęs“. Prieš kelerius metus Voronovas atrodęs senesnis.

Korespondentai susidomėjo tokiu reiškimu ir paklausė Voronovą:

— Gal, daktare, pats save atjau nina?

— Ne, — atsakė Voronovas, — aš tik esu išimylėjęs. O meilė yra geriausia priemonė atsijauninti.

D-rus Voronovas pareiškė, kad vedęs jauną žmoną pajutęs „antrąją jaunatvę“.

Voronovas dabar jauninas „protus ir vaizduotę“. Seni ir jauni žmonės ateina pas jį ir jis juos „atgaivina“.

— Aš persidinu kaklan skydingiauku. Mano pacientai tuojau darosi gyvesni, energingi. Aš galiu duoti senieus, 60—60 ir net 100 metų naujos energijos.

ginančių gėrimų, laikosi griežtos dietos ir daug sportuoja.

— Dauguma senų žmonių, — pareiškė Fordas, — mėsta nereikalingai daug valgyti. Tai labai greit artina į mirtį.

Iki savo 85 metų amžiaus Fordas pats vadovaviasis sąv įmonėms. Nežiūrint į savo 73 metų amžių, jis, esa, jaučiasi gerai ir jam jo darbuoso netrūksta energijos. Jis žurnalistasms pareiškė, kad savo amžiuje tik vieną kartą tesirgęs.

PHOTO RADIO FILM

1/2 tuzino atviručių ir 1 padidinta 18x24 tik 125000. Padidiniai nuo 18500 Fotografijos atv. didžio nuo 55000 pusė tuzino. Fotografijos pasams ir dokumentams nuo 25000 — 1/2 tuz., retušuotos — 33000. Geriausias darbas mieste už mažiausiomis kainomis.

FERNANDES

Fotografas — filmuotojas

Rua Lib. Badaró, 16 sobreljo, sala 1. S. Paulo Tel. 2-166d

RESTORANAS IR VALGYKLA.

Skaniš valgijai ir mandagus patarnavimas. Mėnesinis pensijonas. Pietūs ir vakarienės už 1\$700 t.k pas

POVILA ROMANOVA

Rua José Paulino, 151, (Bom Retiro) São Paulo.

Valgykla ir pensionas.

Skaniš pietūs ir mėnesinis pensijonas. Duodami pietūs į namus. Kainos prieinamos. Užkeikt pas

JULĖ ŠIMANAUSKIENĖ

Vila Anastacio, Rua Alvarenga Peichoto 85.

GDYNIA - P. AMERIKA

Tiesioginis susisiekiimas su Pietų Amerika

S - S PULASKI

išplaukia iš Santos uosto spalį 19 d. į Rio, Victoria, Dacara, Kiel — Holtenau ir Gdynią. Patogiausias važinėjimas į Lietuvą. III klasės laivakortė su kabina tik 1:300\$000 iki Kauno. Lüksusinės 1, II ir III klasės.

Laivakortės parduodamos: Rua Libero Badaró, 14 I and. sala 33. São Paulo.

Henri Fordas nenori atsilikti nuo Rokfelerio

Automobilių „karalius“ Henri Fordas liepos 31 d. atšventė savo 73 m. amžiaus sukaktį. Priimdamas spaudos atstovus, jis pareiškė, kad ir jis, kaip Rokfeleris, noris išgyventi 100 metų. Fordas nerūko, neratoja sval-

VISUR IR VISADA BŪK LIETUVIS!

O kiekvieno lietuvio — išieivio pareiga skaityti didžiausį, įdomiausį ir pigiausį visoje Pietų Amerikoje savaitraštį „LIETUVIS“.

Dr. Wladimir de Thimé
Prisiekusis Advokatas ir Vertėjas.

Vertimai įvairiausių dokumentų iš lietuvių ir kitų kalbų. Redaguojami visokie dokumentai: kontraktai, raštai, prašymai ir kt.
Visokių dokumentų išrūpinimas, kaip «caderneta de identidade e trabalho», įvairūs liūdymai, šamados ir visokių svarbių bylų vedimas.
RUA BENJAMIN CONSTANT NR. 1 sala 23 (esq. Praça da Sé) Tel. 2-6255

LEITE VIGOR

Geriausias pienas São Pauly

S. A. Fabrica de Productos Elimenticios

VIGOR

Rua Joaquim Carlos, 174 S. Paulo
Tel. 9-2161, 9-2162, 9-2163.

**„Lietuvio“ prenumera-
ta papiginta!**

1936 metams „Lietuvio“ į Lietuvą ir užsienį kainuoja tik 15 milreisu (6 litai), pusmečiui 8\$000 (3 litai). Į Pietų ir Šiaurės Ameriką: metams tik 12\$000, pusmečiui 6\$000. Pasiakubinkit užsąvyti „Lietuvio“ savo giminėms bei draugams į Lietuvą, Argentiją, Šiaurės Ameriką ir kitur. Suteiksit jiems didelį džiaugsmą!
„Lietuvio“ adresas:
Caixa postal 1764 S. Paulo — Brazilija.

„LIETUVIS“

gaunamas šiose vietose:

- 1) Luz stoties kioske,
- 2) José Paulino vaistinėje,
- 3) Prie pašto laiptų ir kampo,
- 4) Mokoje, kampas Av. P. de Barros kioske.
- 5) Monkaičio krautuvėje S. Annoj.
- 6) Ant Largo da Sé kioske (prie laikrodžio).
- 7) Kirilausko krautuvėje, Vila Anastacioj, pas atskirus platintojus visuose miesto rajonuose ir „Lietuvio“, Redakcijoj visomis dienomis.

ADVOKATAS

DR. A. F. CESARINO JUNIOR

Telkia įvairius juridinius patarimus lietuviams veltui. Taip pat veda visokias bylas teismo įstaigose. Lietuvis, turėdamas kokių nors reikalų su teismo ar kitomis įstaigomis, ar norėdamas gauti nemokamai juridinių patarimų kreipkitės pas advokatą Dr. Cesarino Junior.

Praça da Sé, 83° andar

Tel. 2-3885

**Už apmokamus skelbi-
mus Redakcija neatsa-
ko.**

Dr. B. K. Chipiakoff

(Maskvos universiteto 1914 m. laidos.)

Rua Ypiranga 15. ap. 4. (keriū rua Santa Ephigenia) Tel. 4-0816

Ligonius priima: nuo 4 iki 9 val. vak., šeštadieniais nuo 3 iki 8 v. v. Sekmadieniais nuo 10 iki 1 val. Venerinių, vidujinių ir psichinių ligų Laboratorija: tyrimas šlapumo, kraujo, mikrobu ir t. t..

Dr. Adolpho Taubkin

ADVOKATAS

(Diplomuotas S. Paulo fakulteto)

Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, (ipotekos, žemės pirkimas ir pardavimas ir t. t.) skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.

Raštinė: Rua Direita Nr. 2, 2-as aukštasis, salė 5. Telef. 2-1629.
Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 val. vak.

Kalba Lietuviškai.

Daktaras

A. JAZARA-SNEGE

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgija, venerijos ir moterų ligos.

Priemimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.

Ladeira Porto Geral 12 sobr.

(kampas Boa Vista ir 25 de Março)

2 andar, salas 4 e 5 Gyv. butas ten pat 5 aukšte.

Tel. buto 2-5068.

PRISIEKUSIS VERTĖJAS.

MIGUEL OCOUGNE

Rua 15 de Novembro Nr. 32.

Tel. 2-6393

Verėja iš visų kalbų įvairius dokumentus kaip ya: kontraktus, visuokius liūdymus ir t. t.

Paruošia įvairius dokumentus įvairiuose atsitikimuose: Chamadoms ir pilietybės įgijimui.

DĖMESIO!

DĖMESIO!

Per «LIETUVIO» Administracija Tamsta gali išsirašyti štuos lietuviškus laikraščius, išeinančius kas savaitę:

1. «DIRVA», didelis ir įdomus Amerikos lietuvių savaitraštis, išeinas Cleveland mieste. Kaina metams 12 milreisu, pusmečiui 6\$000.
2. «AMERIKOS LIETUVIS», didelis ir įdomus laikraštis, išeinas kas savaitę Worcester mieste. Kaina metams 12 milreisu, pusmečiui 6 milreisa.
3. «PIETŲ AMERIKOS ŽINIOS», 12—16 pusl. savaitraštis, išeinąs Argentinoje. Kaina metams 10 milreisu, pusmečiui 6 milreisa.
4. «ŠVYTURYŠ», Argentinos lietuvių laikraštis katalikiškos krypties. Kaina metams 10 milreisu, pusmečiui 6 milreisa.

Vieus minėtus laikraščius galima užsisakyti «Lietuvio» Administracijoj rua Bandeirantes, 92. Pinigus siusti šuo adresu: «Lietuvio» caixa postal 1764 laiške pažymint, kokį laikraštį norima užsisakyti.

«Lietuvio» Redakcijoj galima pirkti ir pavieniais numeriais visokių lietuviškų laikraščių.

Laivakortės į Lietuvą ir iš Lietuvos pigiausiomis kainomis

Laivų įėjimas į Europą	
Cuyabá	12. 9. 36.
Bagé	27. 9. 36.
Macedonier	10. 10. 36.

Parduodame laivakortes pigiausiomis negu kur kitur kainomis. Duodame patarimų visais išelvybės klausimais. Negalintiems atvykti į São Paulo į užklausimus atsakome raštu. Rašyt galima lietuviškai arba kuria nors kita kalba.

Darome pinigines perlaidas į Lietuvą litais per Lietuvos Banką.

Perkame ir parduodame dolerius ir kitą svetimą valiutą geriausiomis kainomis. Šamados. Patarnavimas greitas ir sąžiningas.

CASA BANCARIA J. FRIZZO E CIA [kurta 1900 m.

Rua Mauá 207, kampas rua Conceição, prie pat Luz stoties.

Įstaigos darbo teisingumas garantuotas 100:000\$000, kurie padėti valstybės banke. Kalbame lietuviškai Įstaiga atdara kasdien nuo 8 val. ryto ligi 6 val. vakaro, sekmadieniais tik ligi 12 val.

